BAĞIMSIZLIK DEMOKRASİ SOSYALİZM İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SIYASI HABER VE YORUM DERGISI SAYI: 280 1 NISAN 1980 10 LIRA

Fabrikalardan alanlara!

★

DİSK'in düzenlediği "Demokrasi Mitingleri"nin ikincisi, Ankara, Kırıkkale, Eskişehir, Zonguldak, Bursa, Adapazarı, İstanbul ve diğer çevre il ve ilçelerden gelen binlerce işçi ve emekçinin de katılımıyla İzmit'te yapıldı.

Grev dalgasının sardığı İstanbul' dan binlerce işçi, öğretmen, memur, teknik eleman ve genç mitinge geldi. Başta grevci işçiler olmak üzere tüm fabrikalarda mitinge katılma hazırlıkları coşkuyla sürdürüldü.

Sıkı kontrol ve aramalar, otobüs ve tren seferlerini geciktirme biçimindeki mitinge katılımı düşürmeyi amaçlayan tüm engelleme çabaları başarısızlıkla sonuçlandı.

Haydarpaşa garında iki kez yapılan aramalar ve trenin hareketinin iki saate yakın geciktirilmesi mitinge katılma isteğini kıramadı. İstanbul-İzmit treni kapasitesinin üç-dört katı fazlasını taşıdı. Gençler, bir kişi daha binebilsin diye raflara çıktılar.

Miting boyunca "1 Mayıs'ta 1 Mayıs Alanında", "1 Mayıs'ta İstanbul Terkedilemez!", "İşçiler elele genel greve" sloganları faşizme ve emperyalizme karşı yığınların kararlılığını gösteriyordu.

Kırıkkaleli işçi ve emekçiler oluşturdukları, 'eylem birliği'nin örgütleyicilliğinde tek bir yönetim altında mitinge katıldılar. Eylem birliğine katılan örgütlerinin isimlerini de kapsayan pankartlar altında ortak bir tutumu sürdürdüler. Kırıkkaleli ilericilerin 'eylem birliği' tüm demokrasi güçlerine örnek oldu.

Binlerce işçi, memur, öğretmen, teknik eleman ve genç, daha ileri, daha güçlü eylemler için, faşist diktatörlük tehlikesini önlemek, faşizmi bulunduğu mevzilerden söküp atmak için tek bir cephede birleşme yolunda bir adım daha attılar. Geleceğe umutla bakarak, görevlerini başarma kararlılığını yükselterek, faşizme ve emperyalizme karşı emekçi halkın gür sesini yükselttiler.

DOKUMA İŞÇİLERİNİN GREVLERİ HIZLA YAYILIYOR!

Dokuma işçilerinin sınıf sendikası Tekstil'in grevleri coşku ile devam ediyor. Grevdeki işçiler, bu sınıf okulunu en iyi biçimde değerlendirirken, grevdeki işçilerinin sayısı durmadan artıyor. Geçtiğimiz hafta greve çıkan Kaplanteks, Mithat Giyim, Mısırlı Triko, Kabaklarlı, Herboy, Karamürsel, Sevil Triko Halil Toraslan, Testaş, Hisar İplik ve Konfer Yay işyerleri ile grevci sayısı 15500'e, işyeri sayısı da 40'a ulaştı.

Son günlerde yoğunlaşan baskılara rağmen, başta Tekstil Sendikası ve grevci yiğit tekstil işçileri olmak üzere, tüm demokrasi güçleri bu baskıları boşa çıkarıyor ve mücadeleyi daha da hız vererek sürdürüyorlar.

Kadın işçiler grev mücadelesinin ön safında

Teknik Boya (Yedikule) işçileri omuz omuza

Dinamo'da grev bayrağı yumruklarla yükseliyor

BAŞYAZI

KİTLELERİN KARARI

Burjuva iktidarlarını uzun süredir sarsan politik istikrarsızlık, Cumhurbaşkanlığı seçiminin gündeme gelişiyle birlikte yeniden su yüzüne çıktı. Dikkatlerin yeni seçilecek Cumhurbaşkanı'nın kimliği üzerinde toplandığı ortamdan yararlanarak gerici-faşist güçler, "bulanık suda balık avlama" taktiğiyle yeni tertiplere girişmeye başladılar. Demirel hükümetinin emperyalist merkezlerden beklediği "yardım"larda ortaya çıkan tıkanıklık da bu tertipler için varolan elverişli zemini daha da olgunlaştırdı.

Meclis koridorlarında, özellikle kontenjan senatörlerinin çalışma odalarında, yeni bir Anayasa değişikliğinin hazırlıkları üzerinde artık açıkça konuşulmaya başlanmıştır. Tıpkı 12 Mart dönemindeki gibi "Anayasa reformu" deyimiyle süslenen değişiklik hazırlığı, "icranın güçlendirilmesi" temel gerekçesiyle baskıcı bir rejimin koşullarını hazırlamaya yöneliktir.

Cumhurbaşkanlığı seçimiyle birlikte yeniden gündeme gelen ikinci konu da hükümet sorunudur. MSP'nin, Cumhurbaşkanı seçiminden sonra hükümete desteğini gözden geçireceğini açıklamasından sonra, şimdi CHP çevrelerinde de yeni bir hükümet kuruluşu için zemin yoklama çalışmaları başlamıştır.

Bu konu, son olarak, Televizyonda düzenlenen basın toplantısında CHP Genel Başkanı tarafından ortaya atılmıştı. Bu toplantıda Ecevit, CHP'nin "geniş tabanlı" bir hükümetten yana olduğunu açıkça dile getirmişti. Ecevit, geçen Cuma günü Hürriyet'te yayınlanan demecinde ise, yeni bir hükümet kuruluşu üzerinde düşünmek için geç bile kalındığından söz etmekte ve "Türkiye'nin sorunlarından bazılarının, bir partinin hükümeti, hatta aynı doğrultudaki bir partiler koalisyonu tarafından bile çözülebilecek aşamanın ötesine geçtiğini" söylemektedir. Daha sonra da, "iki partinin ve olabilirse MSP'nin katılmasıyla kurulacak bir üçlü hükümetin bu sorunlara daha kolay çözüm bulabileceğini" öne sürmektedir.

Ecevit'in bu sözleri, Demirel'in, "Türkiye'nin sorunlarının siyasi bir yanı olmadığı" biçimindeki ve Ecevit'in de çok sert karşı çıktığı görüşünden biç de farklı değildir. Tek fark, Demirel'in tek başına AP iktidarını savunmak için söylediklerinin, Ecevit tarafından bir "geniş tabanlı" hükümeti önermek için ileri sürülmesindedir.

CHP yönetiminin, böylesi bir hükümet almaşığını kendi kamuoyuna ve emekçi kitlelere haklı göstermek için başvuracağı gerekçe, bugünkü parlamento aritmetiğinin başka bir seçeneğe olanak tanımadığı iddiasıdır. Oysa bu tezin arkasında, hükümet sorununun çözümünü sadece parlamento duvarlarının içinde aramak ve bu çözümü kitlelere dayatmak çabası yatmaktadır. CHP sağ merkez yönetiminin, emperyalizmle ve tekellerle, onların başlıca politik gücü AP ile uzlaşmasına olanak verecek en önemli manevra aracı budur.

Oysa bugün işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin başlıca demokratik istemlerinden biri, AP'li ve MHP' li bir hükümete asla olanak verilmemesidir. Bugünkü MHP destekli hükümetin devrilmesinin ve onun yerine AP'siz ve MHP'siz, görece demokratik bir hükümetin kurulmasının koşulları ise, ancak kitle mücadelelerinin yükseltilmesiyle yaratılabilir. Emekçi kitlelerin parlamento dışında, sınıf mücadelesi alanlarında sürdürdükleri örgütlü direniş, bugünkü güçler dengesini değiştirebilecek ve tekellerin "parlamento aritmetiği" gerekçesine dayanan dayatmalarını bozacak güçtedir. Grev mücadelelerinin yükselişi ve yaygınlaşması, kitlesel eylemler için varolan olanaklar, böylesi bir gelişmenin koşullarının olgunlaşabileceğini kanıtlamaktadır. Herşeyi, emekçi kitlelerin kararı belirleyecektir.

YÜRÜYÜŞ

Boran: "TRT konuşmalarımda burjuva partilerinin aldatma yöntemleri açıklandı"

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran hakkında, 14 Ekim seçimleri öncesinde radyo ve televizyonda yaptığı seçim konuşmalarında komünizm propagandası yaptığı gerekçesiyle açılan davaya 25 Mart günü Ankara Sıkıyönetim mahkemesinde başlandı.

10 il barosundan 14 avukatın katıldığı duruşmada TİP Genel Başkanı Boran suçlamaları reddetti ve "iddianame şahsında çok partili siyasi hayatımızda, işçi sınıfı partilerini ve onların dünya görüşlerini mahkum etmeye kalkışmaktır." dedi.

Boran konuşmasında özetle şöyle dedi:

"Yaptığım konuşmalar iddianamede de belirtildiği gibi seçim konuşmalarıdır. Bu konuşmalarım, Anayasanın tanıdığı hak ve özgürlükler çerçevesindedir. İddianame, Anayasa'nın 2,4,11,12,20,21 ve 33'ncü maddelerine açıkça ters düşmektedir.

"Bu konuşmalarda sosyalist bir parti olarak seçmenden oy istemekteyiz. Bu nedenle de konuşmalarda Türkiye'nin somut durumuyla diğer partilerin halkı aldatma yöntemleri açıklanmıştır.

"Hukuk prensiplerine açıkça ters düşen iddianame, aynı zamanda Türkiye'yi bugünkü duruma düşürenlerin sürekli iktidarda bulunmuş olan burjuva partileri olduğu gerçeğinin açıklanmasını ve eleştirisini de önlemeye çalışmaktadır.

"Yine iddianame, burjuva partilerinin yaptıkları demagojinin de açığa çıkartılmasını önleme gayretindedir. İddianame, şahsında, çok partili siyasi hayatımızda, işçi sınıfı partilerini ve onların dünya görüşlerini mahkum etmeye kalkışmaktadır.

"İddianamenin hukuksal yetersizliğini savunmamda açıklayacağım. İddianameye alınan cümleler, tarafımdan, 17 yıldır TBMM de dahil defalarca söylenegelmiş sözlerdir. Antidemokratik önlemlerin ve baskıların arturıldığı bu dönemde, seçim konuşmalarım dolayısıyla böyle bir iddianame hazırlanmış ve böyle bir davanın açılmış olması, bu anti-demokratik gidişin ayrı bir göstergesi olmaktadır."

Boran'ın konuşmasından sonra mahkeme heyeti avukatların talebi üzerine TİP Genel Başkanı Boran'ın duruşmadan vareste tutulmasına ve mahkemenin 22 Nisan tarihine ertelenmesine karar verdi.

Savunma avukatlarından Alp Selek, Boran hakkındaki davanın dayandırıldığı 142. maddenin faşist İtalyan ceza yasasından alındığını ve İstanbul Sıkıyönetim mahkemesince anayasa mahkemesine gönderildiğini de hatırlattı.

Öte yandan yine 14 Ekim seçimlerinden önce radyo ve televizyonda yaptıkları konuşmalarda suç işledikleri için haklarında soruşturma açılan AP Genel Başkanı Demirel ve MHP Genel Başkanı hakkında ise takipsizlik kararı verildiği öğrenildi.

FAŞİSTLER MKE'DE SİLAHLI EĞİTİM YAPIYOR

KIRIKKALE – Faşist terörün öteden beri yoğun bir biçimde sürdüğü Kırıkkale'de, ilerici işçilere, öğretmenlere ve gençlere karşı sürdürülen saldırılar belirgin bir biçimde arttı. Başta Ticaret Lisesi ve Endüstri Meslek Lisesi olmak üzere, birçok okul birer faşist yuvaya dönüştürüldü. Birçok öğretmenin evi kurşunlandı; TİP İlçe Merkezi, TÖB-DER ve Maden-İş'in bulunduğu bina son iki-üç ay içinde tam yedi kez bombalandı. Lise Müdürü pusu kurularak katledildi. Ve bütün bu saldırılar karşısında, güvenlik kuvvetlerinin kayıtsızlığı sürüyor.

Öte yandan faşistler kitle katliamlarında kullanılmak üzere MKE fabrikalarında bomba yapmayı sürdürüyorlar. Geçtiğimiz günlerde bir MHP'linin evinde bulunan çok sayıda bomba bunu kanıtlıyor. Kırıkkale dışında bir bombalı saldırıda yakalanan bir faşistin, bombayı Kırıkkale'den sağladığını itiraf etmesi üzerine Sırrı Oğuz adlı bir MHP'linin evinde yapılan aramada patlamaya hazır çok sayıda bomba ele geçirildi. Mühimmat Fabrikası Fen Sanatları bölümünde son kontrolları yapılarak numaralandırılan bombalar ancak burada çalışanlar tarafından yapılabilir. MKE yapısı bombalarla ele geçen Sırrı Oğuz da bu bölümde çalışmaktadır!

Sırrı Oğuz adlı faşistin MKE yapısı bombalarla yakalanması bir rastlantı değildi. Bir başka seferinde de gene Mühimmat Fabrikası'ndan, ekmek içinde bomba çıkartmaya çalışan faşistler zor yoluyla yakayı sıyırdılar. Fabrika bekçilerinin arama yapmak istemesi üzerine bombalı ekmeği çatıya atan faşistler, olayı örtbas etmeyi başardılar.

MKE tam anlamıyla MHP'li faşistlerin işgali altında. Kilit noktalarda hep MHP'liler çalışıyor. Silah atış poligonu bunların en önemlilerinden biri. MHP'li faşistlere, komando kamplarında değil, MKE'nin atış poligonunda, devlet kurumları eliyle silahlı eğitim yaptırılıyor!

Faşist katilleri devlet kurumlarında yerleştiren ve buralarda onları besleyip yetiştiren sorumlular ve MHP'li çeteler hesap verecekler!

gündemin başında

Bitkisel yaşam

OECD'nin dört gözle beklenen "taahhüt" toplantısı nihayet 26 Mart'ta yapıldı ve MESS patronu Özal heyetinin içeri bile alınmadığı görüşmeler sonucunda OECD yardımının yaklaşık bir ay daha ertelendiği açıklandı.

OECD'den beklenen en yüksek "yardım" miktarının bile Demirel hükümetinin bu yıl içindeki gereksinmelerine yetmeyeceği önceden biliniyordu. Paris'te yapılan toplantıda ise, hükümetin 1983'e dek 3 milyar dolan bulan devletten devlete borçların topluca ertelenmesi önerisi reddedilmiş ve uluslararası firmalara olan garantisiz borçların ödenmesinde de yeni koşullar öne sürülmüştür. Dahası OECD yetkilileri, Türkiye'ye "yardım" programının işlemesi için IMF ile yeni bir anlaşmasının bağlanmasını da şart koşmaktadırlar.

Paris toplantısının sonuçları, yalnız hükümetin üzerinde değil, tekelci büyük sermaye çevrelerinde de şok etkisi yapmışa benzemektedir. Büyük sermaye çevrelerinin günlük basına yansıyan ilk tepkileri, OECD kararının bir "hezimet" olarak nitelenmesi ve Türkiye ekonomisinin artık "bitkisel hayat" dönemine girdiğinin itiraf edilmesidir.

"Bitkisel hayat"deyimi, işbirikçi tekelci büyük sermayenin emperyalist merkezlere göbekten bağlılığının olduğu kadar, çaresizliğinin, toplumu ekksi gibi yönetmekteki acizinin de bir ölçüsünü vermektedir. Tekelci büyük sermaye işte bu acizini, demokratik hak ve özgürlükleri tümüyle ortadan kaldırarak, işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin kazanımlarını bütünüyle geri alarak, gerici-faşist bir yönetime geçerek gidermeye, kapatmaya çalışmaktadır.

Nitekim OECD kararının Türkiye'ye ulaşmasıyla birlikte, bu kararın arkasında, Cumhurbaşkanlığı seçimleriyle de iyice su yüzüne çıkan politik istikrarsızlığın yattığından söz edilmeye başlanmıştır. Önümüzdeki günlerde, baskıcı-otoriter bir rejime geçiş için tekellerden gelen ısrarlı çağrıların daha da yükselmesi şaşırtıcı olmayacaktır. Bu çağrılar, devlet başkanlığı seçiminin de geliştirdiği bunalımla birleşerek yeni gerici-faşist tertipler için bir işaret olacaktır.

Doğrusu bu hiç de beklenmedik bir gelişme değildir. Geleneksel tipte burjuva iktidarları eliyle bunalımı giderme denemelerinin herbirinin iflası, tekelci büyük sermaye için, gerici-faşist bir diktatörlüğe geçiş almaşığını daha çok dayatmaktadır. Bu geçişi, adım adım, tedrici biçimde gerçekleştirme çabaları da pratikte "son çare"yi yakınlaştırmaktan başka sonuç vermemektedir. Gerçi her defasında, kısıtlı burjuva demokrasisiyle açık faşist bir diktatörlük arasında bir "ara rejim" olanağı, örneğin "geniş tabanlı" formüller aranmaktadır ama, bunların da iflasa sadece yeni bir halka daha ekleyeceğine kuşku yoktur.

Bütün bunlardan çıkan bir tek sonuç vardır: Açık faşist bir diktatörlük tehlikesine, oraya doğru bir basamak işlevini görecek baskıcı-otoriter bir rejime karşı tek almaşık, tüm demokrasi güçlerinin işçi sınıfının öncülüğünde devrimci bir demokratik iktidara yönelik mücadelesidir. Böylesi devrimci bir perspektifle gelişen antifaşist, antiemperyalist, antitekel mücadele, daha şimdiden, MHP destekli hükümeti düşürmenin, görece demokratik hükümet biçimlerinin oluşmasının da koşullarını yaratabilecektir. Tek çıkış yolu budur.

• mehmet aközer

Faşist işgal kimden güç alıyor

ELAZIĞ – Karayolları 8. Bölge Müdürlüğü'nde son değişikliklerle birlikte yönetimde etkinlik sağlayan faşistler, genel kendilerinin etkin olduğu Yol-İş Şubesi ile işbirliği halinde, çalışanlar üzerinde yeni oyunlar tezgahlıyorlar. Düzenlenen komplolar, baskı ve saldırılar, sürgün ve kıyımlar yeni boyutlar kazandı. Bu tertiplerin son günlerdeki başlıca hedeflerinden biri de, Türkiye İşçi Partisi Elazığ İl Yönetim Kurulu üyesi Ali İlbay oldu.

Ali İlbay'ın da kuruluş çalışmalarına katıldığı ve tüm devrimci, demokrat kişi ve kuruluşların çabalarıyla kurulan Doğu Yol ve Yapı İşçileri Sendikası, faşistleri iyice telaşlandırdı. Bu telaş sonucu, Ali İlbay, bazı Yol-İş yöneticileri tarafından faşistlerin işgali altındaki Arapkir'e sürüldü. Yeni görev yerinde faşistlerin sözlü saldırı ve tehditlerini soğukkanlılıkla karşılayan İlbay, önceden planlanan taşlı sopalı bir saldırıya uğradı. Hastaneye gitmek için araba isteyen İlbay'a, yaya gitmesi öğütlendi. İşyerindeki yetkili, can güvenliğinin olmadığını belirten İlbay'ın ısrarı üzerine, telefon ettiği bir kişiye, "Usteğmenim bize yeni geleni bizim arkadaşlar biraz okşadılar, doktora gitmek için araba istiyor" diyordu.

Emniyet görevlilerinin araya girmesi üzerine hastaneye gönderilen Ali İlbay, 10 günlük bir rapor aldı. Saldırganlar ise, savcılığa götürülmelerine karşın, tanıklık yapacak kimse çıkmayınca serbest bırakıldılar.

Elazığ'da faşist işgal karşısında demokratik hak ve özgürlüklere kıskançlıkla sahip çıkanlar en başta bilinçsel sosyalistlerdir. Faşist teröre karşı direnişte bütün ilerici, demokratik, devrimci kişi ve örgütleri yanyana getirmeye çalışanlar da onlardır. Demokrasi cephesini örecek olanlar da onlardır.

★★

DOĞAN ÖZ'ÜN VE VE TÜM DEMOKRASİ ŞEHİTLERİNİN ANISINA SAYGI

Yurtsever savcı Doğan Öz, faşist çeteler tarafından yaşamına son verilmesinin ikinci yılında, 24 Mart günü düzenlenen toplantılarla anıldı. Doğan Öz'ün anısına düzenlenen toplantılarda, faşist kurşunlara hedef olarak şehit düşmüş tüm ilerici, demokrat, sosyalist insanların da anısı yükseltildi.

Ankara'da eşlerini ya da yakınlarını faşist cinayetler sonucunda yitirmiş binlerce yurtseveri temsil etmek üzere biraraya gelen Sezen Öz, Ülker Yurdakul, Neşe Bulut, Server Çıtak, Şükriye Alten ve Ferda Özgerçin, Petkim-İş salonunda bir basın toplantısı yaptılar. Basın toplantısında, açıkça ortada olan terör odaklarının üstüne gidilmediği, Cevat Yurdakul'un katillerini arayan polis timlerinin görevden alındığı belirtilerek "faşist cinayet odaklarının kurutulması, çocuklarımızın can güvenliği, evlat acısına son verilmesi için omuz omuza mücadele" çağrısında bulunuldu. Açıklamanın son bölümünde şöyle denildi:

"Başka kardeşlerin, başka evlatların, başka ilericilerin, demokratların katledilmemesi için göğsümüzü siper etmek için omuz verin!"

Gıda-İş Genel Sekreteri:

"EN GENİŞ DAYANIŞMA AĞINI ÖRELİM!"

Tariş işyerlerini faşistleştirme tertiplerinden ve işçi sınıfının ve tüm İzmir halkının buna karşı direnişinden sonra, benzeri tertipleri diğer kooperatif birliklerinde de uygulamak için girişimler hızlandı. Antbirlik, Çukobirlik, Fıkobirlik gibi kuruluşlarda büyük tensikatlara hazırlanıldığı açıklandı. Sınıf sendikalarının büyük bir grev mücadelesine giriştiği bu dönemde YURUYUŞ, söz konusu işyerlerinde örgütlü bulunan Gıda-İş yetkililerinin görüşlerine başvurdu. Sendika Genel Sekreteri Sait Aydoğmuş bu konuda YURUYUŞ'e şunları söyledi:

"Türkiye işçi sınıfı 1980'e son yılların en yoğun grev, direnişi ve yüzbinlerce işçiyi kapsayan toplu sözleşmelerle girdi.

"Uluslararası tekelci sermayeye her alanda bağımlı Türkiye burjuvazisi ise yaşanılan bunalımın yükünü başta işçi sınıfımız olmak üzere tüm emekçi halka çektirneyi, bunalımdan kârlarını arttırarak çıkmayı amaçlıyor. Tekelci burjuvazi bu amaca uygun olarak bir çok ekonomik ve politik kararları uygulamaya koymaktadır.

"Ekonomik alanda, enflasyon başdöndürücü bir hızla artmakta, bunun sonucu olarak gerçek ücretler giderek düşmekte, işsizlik, yokluk, pahalılık giderek azgınlaşmaktadır. Politik alanda ise ekonomik uygulamalara karşı yükselen işçi sınıfı ve emekçi halkın muhalefetini baskı altına alabilmek için gerici yasal tedbirler getirmektedir.

"Tekelci sermaye bunalım döneminde sömürü oranını daha da yükseltebilmek için sendikal mücadeleyi de engellemek istemektedir. Bu yolda eşel-mobil sistemi, vergi tasarısı, Dernekler Yasası, Sendikalar, Toplu Sözleşme ve Grev Yasalarında değişikliklerle ve toplu sözleşme koordinasyon kurulu gibi geneigelerle yeni düzenlemeler yapmış ve yapmaya devam etmektedir. Grev engellemeleri, ertelemeleri ve bu yoldaki kısıtlamalar gösteriyor ki, işçi sınıfımızın en temel demokratik hak ve özgürlükler uğruna mücadelesini dahi hazmedemiyen hakim sınıflar her alanda saldırılarını yoğunlaştırmışlardır.

"1979 yılı sonlarından bu yana başlıyan sözleşme görüşmelerinin büyük bir bölümü grev kararı ya da grev uygulaması aşamasına varmıştır. Grev uygulamaları sermayenin oldukça yoğunlaştığı büyük ölçekli fabrikalarda olmaktadır. Sendikal mücadele, içinde bulunduğumuz yeni koşulların gerektirdiği şekilde verilecektir. Sendikaların bu mücadeleden başarılı çıkması mali olanakların yanısıra sınıf bilinçli işçilerden kaynaklanan nitel güçle sağlanacaktır. Yoğun grevler artık, sendikalan, üyelerini sınıfsal temelde eğitime ve dayanışma bilincini yükseltmeyi varlığının zorunlu koşulu haline getirmiştir.

"Bugün başta tekstil ve metal işkolu olmak üzere birçok işkolundaki yoğun grevlere karşı burjuvazi politik ve ideolojik saldırısını yoğunlaştırmıştır.

"Mücadelenin başarısı bu grevlerin emekçi halkımızın sürdürdüğü demokrasi mücadelesiyle bütünleştirilmesi ve grevlerin etrafında en geniş dayanışma ağının örülmesine bağlıdır. Eğitimlerin yoğunlaştırılması, maddi dayanışma ve kamuoyunun dikkatinin grevler üzerinde tutulması başarımızı çabuklaştıracaktır. Grev yerlerini, işçi sınıfımızın teorik ve pratik olarak eğitildiği okullar haline getirmeliyiz."

BATARSA TÜRKİYE BATMAZ

YİĞİT GÜNEL

İlkokulda, ortaokulda, lisede gençlere, "Cennet kadar güzel vatanımızın ne denli güçlü bir hazineye sahip olduğunu", "Tarihi başarılarımızın yanı sıra üç yanı denizle çevrili yedi ayrı iklim özelliği gösteren ülkemizin ne denli üretim gücü olduğunu", "Yer üstü zenginlikleri kadar yeraltı kaynaklarımızı da ne denli değer taşımakta olduğunu", okuturlar.

Bunların gerçek olduğunu, ülkemizin üretim potansiyeli yüksek, zengin bir ülke olduğunu anlamanız için biraz daha bilgilenmemiz yeter. Her ne kadar o kitaplarda bize öğretildiği gibi lâf üzre olmasa da ülkemizin, tarım alanında da insan potansiyeli açısından da, belli maddelerde yeraltı zenginlikleri açısından da kıskanılacak bir durumda olduğunu anlarız.

Oysa kendimizi bildik bileli hep aynı teraneyi duyarız. "Ülkemizin ekonomik durumu çok kötü. Dış yardım gelmezse batarız. Amerikanın yardımı olmadığı zaman kurtulamayız. OECD IMF, Dünya Bankası ve dahi benzerleri bizi kollamazlarsa vay halimize.."

Ve hiç düşünmeyiz: "Sahiden böyle midir durumumuz?", "Gerçekten batacak olan Türkiye midir?" Bu soruları sormamız istenmez. Burjuvazi tarafından bize eğitim döneminde takrlanın tam tersi bir atgözlüğü takılır.

Burjuvazi kendi atgözlüğü altında "ülke batıyor" bağrıtısıyla dünenini daha iyi çevirmek ister. Kendi sınıfsal kaygularını ve diğerlerini ülkenin kaygıları, ülkenin değerleri olarak gösterir.

İşte tam bu noktada başlar "Bir sınıfın bir başka sınıfı tahakkümü altına almak için propagandası". TCK'nın 142. maddesindeki propaganda ögesi bütün çıplaklığıyla bir sınıf adına, bir başka sınıfa uygulanır. Burjuvazi tahakkümünü sürekli kılmak için işçi sınıfı ve öteki emekçi sınıflar üzerindeki kendi sınıfsal propagandasını bir baskı aracı olarak kullanır.

Bunlar değil midir ülkemizin eğitiminden, politikasına kadar herşeyine hakim olanlar? Bunlar değil midir ülkenin var olan bütün değerlerini yabancıya peşkeş çekip sonra da el kapısında dilenci olanlar?

Oyleyse batan nedir? Batan gerçekten iddia ettikleri gibi "Türkiye midir?". Hayır. Batacak olan Türkiye değil, kendi iktidarlarıdır. İflas eden onların iktidarıdır. Çıkmazda olan, el kapısında dilenen burjuvazinin rejimidir. Oyleyse batacak olan Türkiye değil, Türkiye'de belli bir sınıfın tahakkümüne dayanan iktidardır. Batan, bunca değere sahip Türkiye olamaz...

* Bu yazı Sayın Refik Erduran'ın 25 Mart 1980 tarihinde Milliyet Gazetesindeki Düpedüz sütunundaki yazısından esinlenerek kaleme alınmıştır. Teşekkürlerimle açıklarım...

Savunma hakkını yok edemezsiniz

KONYA— Konya Barosu'na kayıtlı ilerici avukat Aytekin Olcayto faşistler tarafından katledildi. Bu cinayet, Konya'da son günlerde ilerici avukatlara yöneltilen üçüncü saldırı. Daha önce de 10 Mart'da Ali Niyazi Uğur bürosunda üç faşistin saldırısına uğramış ve üç kurşunla ağır yaralanmıştı.

Aytekin Olcayto'nun katili Hasan Çiftçi daha sonra ele geçirildi. Manavgat doğumlu olan Hasan Çiftçi'nin Kayseri'de bir mühendisin öldürülmesine karıştığı belirlendikten sonra, daha başka cinayetlere de karışmış olabileceği üzerinde duruluyor. "Öldür dediler, ben de öldürdüm!" diyen manyak faşistin üzerinde, Konya'da öldürülecek kişilerin adları bulunan 69 kişilik bir liste bulundu!

Aytekin Olcayto'nun 1500 kişinin katıldığı cenaze töreninde Baro Başkanı bir konuşma yaptı. Konya Barosu 27 Mart sabahına kadar, üç gün süreyle duruşmaları boykot kararı aldı ve bu karara 356 avukat katıldı.

"Komünistleri Katletme Tugayı" adlı faşist bir örgüt gazetelere telefon ederek Aytekin Olcayto'nun öldürülmesini üstlendi. Emniyet Örgütü ise, ilericilerin birer birer katledilmesini şimdilik uzaktan seyrediyor.

NOT...

Cumhurbaşkanlığı seçimi

Bu hafta sonu görev süresi dolacak olan Cumhurbaşkanı Fahri Korutürk'e bu sütunlardan çeşitli tarihlerde bazı önemli sorular yöneltmemize karşın hiç bir yanıt alamadan kendisini uğurluyoruz. Tabii aslına bakılırsa soruların yanıtını alamayan Türkiye'dir.

Bir defasında kendileri, Türkiye İşçi Partisi Genel Merkezine gönderdiği jeepli görevliler aracılığıyla istettiği YURUYUŞ'te ne aramıştır, ne bulmuştur bilemeyiz.

Aslına bakılırsa "demokrasi" ve "bukuk devleti" gibi iddiaları olan bir ülkede Cumhurbaşkanlarından, bırakın bir takım önemli soruları yanıtlaması, Genel Sekreteri öldürülmek üzere genel merkezi silahlı saldırıya uğrayan bir siyasal partiye, (hadi diyelim ki o parti bilimsel sosyalist olduğu için içinden gelmiyor) hiç değilse "hukuk" kavramının ilk harfi adına bir hassasiyet belirtmesi beklenirdi. Bu ülkede TİP Genel Sekreteri iki kişinin yaralandığı bir silahlı baskında ölüm yoklamasından geçmiş, TEP Genel Başkanı yol ortasında kurşunlanmış, TSİP merkez yöneticilerinden Aydoğan Gezer ağır yaralanmıştır. Bu arada CHP örgütünün il ve ilçe düzeyindeki yöneticileri de çeşitli saldırılara uğramış, canlarını yitirenler olmuştur. Ne olmuştur? İnsaf ile düşünelim, Fahri Korutürk suskun kalmıştır.

Ama geçtiğimiz yılın Temmuz ayı başında, M. Ali Ağca olayının bir parçası olarak, MHP ve MİSK genel merkezleri düzmece niteliğinde bombalanırken Çankaya'dan ses gelmiştir. Öylesine bir talihsizlik ki, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, MİSK Genel Başkanını Çankaya'da kabul edip "geçmiş olsun" dileğinde bulunduktan iki gün sonra MİSK eğitim merkezinin bomba imalathanesi olduğu ortaya çıkmıştır. Çankaya köşkünde kabul gören MİSK Genel Başkanı bir hafta sonra zorunlu olarak bir süre Mamak tutukevinde, evet, misafir edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı makamı acaba bazı soruların sorulması ve yanıtlanması bakımından yetkisiz midir? 21 aylık Ecevit hükümeti döneminde, TÖB-DER'i, POL-DER'i kastedip "Dernekler yönetimi" diye ortalığı toza dumana katanlara şu sorulamaz mıydı:

- Şimdiki iktidarı yönlendiren TUSİAD dernek değil midir?..

Cumhurbaşkanlarının bu soruyu sorma yetkisi yoksa, merak etme yetkisi de mi yoktur? Bizce fazlasıyla vardır.

Kaldı ki, Dernekler Kanunu'na göre kurulan bir derneğin yönetici ve liyelerinin çeşitli tarihlerde başta Washington olmak üzere gittikleri batı merkezlerinde açık ve gizli hangi siyasal angajman ve tertiplere giriştikleri ve uygulamaya koydukları bilinmektedir. YURUYUŞ arşivlerinde yeralan önemli belgelerden biri, yeri ve sırası geldikçe açıklanacaktır. Eğer, YURUYUŞ'ün kapısına mühür vurulup kapatılmazsa, açıklanacaktır.

* * *

TÖB-DER kapatılacak, yöneticileri içeri atılacaktır. TÜTED yöneticileri hapse tıkılacaktır. Politika ve Yeni Halkçı gazeteleri kapatılacaktır.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran 39 yıl hapis talebiyle yargılanacaktır.

Silah kaçakçılarının yazıhanelerinden devlet aygıtı köşelerine uzanan ilişkiler ve ortaklıklar cephesi korunacak, yurtseverler, demokratlar, sosyalistler yargılanacaktır.

Türkiye'de artık hangi mızrağı hangi çuvala sığdırmak mümkün ki?..

Şimdi gelelim bir gazete haberine. Hürriyet gazetesinin 25 Mart tarihli sayısının birinci sayfa haberini okuyalım:

"- İzmir MHP İl Başkanı ile bir iş adamı kaçak inciyle yakalandı."

Başlık budur. Haberin ilk paragrafını da okuyalım:

"- İzmir Emniyet Müdürlüğü Mali Şube ekiplerince Kuyumcular Çarşısına yapılan baskında MHP İzmir İl Örgüt Başkanı Ömer Faruk Işık, eski polis yeni iş adamlarından Cevdet Danacı ve iki kuyumcu, Türkiye'ye sokulması ve satılması yasak olan toplam 2 milyon lira değerindeki incilerle ele geçirildi..."

Bilinmeyen olaylar değil ama gene de ilginç değil mi? Acaba bu suçluların akıbeti ne oldu? Aynı haberde onu da okuyalım:

"- İlk sorguları yapıldıktan sonra 20 bin lira kefaletle serbest bırakıldılar..."

Hürriyet gazetesi "eski polis yeni iş adamlarından" dediği Cevdet Danacı'nın aynı zamanda İzmir'de yayınlanan bir gazetenin patronu olduğunu belki de bilerek görmezlikten geliyor. Evet, üç yıl önce mali polis memurluğundan ayrılarak "hür teşebbüs ruhu" cephesinde İzmir sermayesinin bugün döviz talebini karşılayacak duruma gelen bu "yeni iş adamı" geçenlerde televizyonda reklamlarını gördüğümüz bir ticaret gazetesinin patronudur. Öbür burjuva gazeteleri patronlarından önemli farkı olsa olsa "yeni" olması ve döktüreceği yerde "inci" kaçırmasıdır zahir.

Cumhurbaşkanlığı konusundan kalkıp, nerelere geldik değil mi?

Türkiye'de mızrak çuvala sığmuyor. Gerçekler karanlığın cidarını deliyor.

Yani Cumhurbaşkanı seçimi, bir bakıma, mızrakla çuval dengesinin son durumuna ışık tutacak...

Ferhat Gün

Grev bayrağı yükseliyor

"Grevler bizim okulumuzdur"

İstanbul'da NEYİR işyerinde de greve çıkan Tekstil Sendirası işyeri temsilcisi Ahmet Çavuşoğlu, grev mücadelesinin amacını ve Tekstil işçilerinin kararlılığını şöyle dile getiriyor:

*

"İşyerimizde ilk grevimizi yapıyoruz. Bundan önce sadece birkaç kez yemek boykotu yapmıştık. Grup sözleşmeleri yaptığımızdan, genel isteklerimiz tekstil işverenlerince kabul edilmediği için greve çıktık. Grevimiz 30. gününü doldurdu. Kazanana kadar sürdüreceğiz. İşverenler ne zaman istediklerimizi kabul eder, sözleşmeyi imzalarlarsa, grev o zaman biter.

"Yardan fazlası kadın, toplam 301 işçiyiz. Grevler bizim okulumuzdur. Bu yüzden önemleri büyüktür. Hem öğrenıyoruz, hem eylem yapıyoruz. Greve çıkıktan sonra, demokratik istemlerimizi dile getiren pankartlar indirildi. Arama gerekçesi ile grevimiz defalarca bastı. Bir kerasinde 3 arkadaşımız iki saat gözaltında tutuldu. Sendikamızın yürüttüğü bu geniş mücadele elbette başarıyla bitecektir. Kazanmamız gerekiyor, çünkü bizim mücadelemiz haklı mucaledi."

Rabak

MESS'in isteği, yeni bir "altın yıl" yaşamak

RABAK işyerinde greve çıkan Maden-İş üyesi işçilerin YÜRÜYÜŞ'e yaptıkları açıklamaları yayınlamaya devam ediyoruz. RABAK işçileri, tekelci MESS patronlarının haklı grev mücadelesini karalamak için başlattıkları propaganda kampanyasının da boşuna uğratılacağını dile getiriyorlar:

★

LOKMAN DEMİR, İŞYERİ TEMSİLCİSİ

"Mücadelemiz ekonomik amaçlıdır. Haklarımız verildiği anda anlaşmaya hazırız. Bundan da anlaşılacaktır, bizim mücadelemiz, dedikleri gibi 'ideolojik' değil, tamamen ekonomiktir."

★

DOĞAN ALTINCEVAHİR

"Onbeş senedir Rabak işyerinde çalışmaktayım. Dört çocuklu bir babayım. 6000 lira maaş alıyorum. Bu 6000 lira iki sene evvelki toplu sözleşmeyle almış olduğum paradır. Şunu kastediyorum: Çalıştığım fabrika alüminyum üreten servis. O gün alüminyumun kilosu 39 lira idi, bugün kilosu 400 liradır. Benim halen bu parayla çalışmaktayım.

"Soruyorum: Fiyatlarda o günden beri 10 kat artma olmuştur. Bir bundaki bir maaşımla almabiliyordu. Bir televizyon almabiliyordu. Net günlük ücretimle 3 kilo et alınabiliyordu. Bugün bir kilo et alabilmek için tam 13 saat çalışmak zorundayım.

"Soruyorum MESS patronuna: Bu istediklerimiz ekonomik istemler mi, yoksa onların iddiasına göre 'ideolojik' mi? 1978 senesinde zarar etiklerini söylüyorlardı. Hemen arkasından boyalı basında altın senesini yaşadıklarını yazdılar. Aslında doğrudur. İşçilerin ücretlerindeki artma sonucu hayat pahalılığının arttığını söylıyorlar. Biz işçiler günün bilincine varmıştık: Bizim ücretlerimizle kendi ürettikleri malları yeniden 5-10 kat kârla satmıza yüklemeye çalışıyorlar. Demek ki bunalımı doğrudan doğruya onların çarpık kapitalist sisteminden gelen bir sorundur. Bunalımlarını artımıza yüklemeyecekler!"

★

RIZA YALÇIN

"Farabaıaları bu bunalımı işçi sınıfına yüklemek istiyorlar. Bunalımın sebebi işçi ve emekçi halkımız değildir. Biziler ekonomik ve demokratik haklarımızı savunmak zorundayız."

Metal işçileriyle dayanışmaya!

KARTAL — Tezaan işçileri grevlerinde haklılıklarını kitlelere duyurmak için çalışmalarını yoğunlaştırdılar. İşçiler daha coşkulu, kararlı olarak "haklarımızı mutlaka, söke söke alacağız" diyorlar.

Demokratik örgütlerin dayanışmaları güçleniyor. Geçtiğimiz pazar günü tüm grevci işçilerin aileleri ile birlikte grev çadırı önünde yaptıkları toplantıda İşçi Kültür Derneği Kartal Şubesi "Patron Soyunması" oyununu sergiledi. Folklor ve koro çalışmasına tüm işçiler katıldı. Demokrasi güçleri Tezaan işçilerinin haklı mücadelesinin yanında olmaya devam edeceklerdir.

Onbinlerce işçinin tekellerin saldırısına, faşist tehlikeye karşı yükseltiği grev bayrağı, sınıf sendikalarının ve sınıf bilinçli işçi önderlerinin yol gösterici liğinde kararlılıkla taşınıyor. YURUYUŞ'un geçen sayısında başlattığımız, işçi temsilcileriyle söyleşileri bu sayımızda da sürdürüyoruz. Aşağıda bu söyleşilerden ikisini veriyoruz.

FEVZİ ŞENILICAK (FERRO DÖKÜM, Grev Komitesi Üyesi)

"İşyerimiz yapılırken, her zaman olduğu gibi patronlar sadece cepterini doldurmayı düşünmüşler ki, bir havalandırma tertibatı bile konmamış. Çok ağır koşullarda çalışıyoruz. Öyle ki, içerde 10 dakika çalışan insan duşarı çıktığında kömür tozu tükürüyor. Çok yıpranıyoruz. Sağlık koşulları çok elverişsiz.

"Çok kısıntılı yaşantımız var. İnsanca yaşamak için mücadele veriyoruz. Hayat günden güne pahalanıyor. Biz, en küçük isteklerimizi, ihtiyaçlarımızı alamazken, patron sendikasının sözcüleri televizyondan ve boyalı basından bas bas bağırıyorlar, yalan söylıyorlar. İşyerimizde çalışan işçilerin ortalama aylık ücretleri 3200 ile 4000 lira kadardır. Sütün kilosu 40'a, soğanın kilosu 50 liraya çıktı. Hâlâ grevimizin ideolojik olduğunu söylıyorlar. Bizleri aldatamazlar artık. Kararlıyız. İşveren her zaman olduğu gibi önümüze 'içi kurt kaynayan, üstü cilalanmış bir elma' koyuyor. Ama işçiler artık bunu yutmayacaklar."

NUSRET ÖZEL (PARSAN, İşyeri Baştemsilcisi)

"Bizim grevimiz son derece haklı istemler doğrultusundadır. Ekmek için, iş için, aş için mücadele ediyoruz. Sadaka istemiyoruz, haklarımızı istiyoruz. Hiç olmazsa yaşamımızı sürdürebilmek, evimizde sıcak yemek yiyebilmek istiyoruz. Bu haklı bir istemdir.

"Oysa MESS bizim bir yıl boyunca aldığımız tüm ücretlerin tutarını bir ayda verdiğini söylıyor. Kazancıyımı aktarmaya çalışıyorlar. İşçiler arasında yeterince bilinçlenmemiş kişileri etkilemeye, greve karşı tavır aldırtmaya çalışıyorlar. Grevimizin ideolojik olduğunu söylıyerek bütün patronlar aynı dilden konuşuyorlar. Kıdem tazminatı, işçilik sigortası talebimize 'bu devletin işi' diyorlar.

"Sıkıyönetim alanı içindeyiz. Güvenlik kuvvetleri kendi inisiyatiflerini de kullanarak bize baskı yapıyorlar. Ancak tüm bu baskı ve saldırılara karşın mücadelemiz kararlılıkla sürüyor ve sürecektir."

★

GREV YASAĞI TEKELLERİN GÜVENLİĞİ İÇİNDİR

Milli Güvenlik Kurulu'nun yasal grevleri tehdit eden açıklamasından sonra, MESS patronu Turgut Özal'lı AP iktidarı grev yasaklamalarına girişti. Maden-İş Sendikası'nın MESS'e karşı greve çıktığı TEKFEN ve BAS-TAŞ işyerleri ile Gıda-İş'e bağlı işçilerin grevde bulunduğu MARSA işyerlerindeki grevler, Bakanlar Kurulu kararıyla yasaklandı. Yasaklamalara gerekçe olarak yine "milli güvenlik bakımından sakınca"(!) gösterildi.

İşçi sınıfımızın yaşamsal çıkarları için başlayan grevlerden dolayı iktidarını telaşa düşüren, milli güvenlik değil, tekellerin "güvenliğidir". MHP destekli AP hükümeti, grevleri yasaklayarak, işçi sınıfına tehditler savurarak, işbirlikçi, tekelci MESS patronlarına borçlandığı diyeti ödemektedir. Darlık, döviz kıtlığı ve benzeri gerekçelerle yapılan grev yasaklamaları, Demirel iktidarının sendikal haklara karşı saldırılarının başlıca amacının, tekellerin yarattığı ekonomik bunalımın faturasını işçi ve emekçi kitlelerin sırtına yıkmak olduğunu açıkça kanıtlamaktadır.

İşçi sınıfımızın haklı grev mücadelelerini ve kararlılığını, yasa dışı grev yasaklamaları da durduramayacaktır. İşçi sınıfının bu kararlılığını, Maden-İş TEKFEN temsilcisi ve grev komitesi üyesi Ersin Akma'nın, hükümetin yasaklama kararından önce YÜRÜYÜŞ'ün sorularına verdiği şu yanıtlar da ortaya koymuyor mu?

"Bu, işyerimizin ilk grevi. Daha önce DGM yasalarına karşı direniş yaptık. Tekelci sermayenin düşük ücretler önermesinden dolayı greve çıktık. Grup sözleşmesi yapan sendikamız Maden-İş'in yurt çapında başlattığı haklı grevin bir parçası olarak TEKFEN de greve çıktı. Grev maden işçilerinin hakları alınıncaya kadar sürecektir.

"İşyerimizde 390 işçi çalışıyor. Tekelci sermayenin örgütlü gücü karşısında işçi sınıfımızın da örgütlü olarak mücadele vermesi gerekiyor. İşçi sınıfımızın bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi içinde yeralan grevler, aynı zamanda bir okuldur ve sınıf mücadelesinin önünü açacaktır.

"Daha grevin ilk günündeyiz, henüz doğrudan bir baskı söz konusu değildir. Ancak sıkıyönetimin son bildirisi ile, en doğal haklımız olan dayanışma engellenmeye çalışılıyor. Astığımız pankartlara engeller konuyor. Biz kazanacağımızı bildiğimiz için greve çıktık. Üç ay sürer, beş ay sürer ve hatta yıllar sürer, ama, sonunda başaracağız. Zafer bizim olacaktır!"

OLEYİS SENDİKASI MARMARA BÖLGESİ ŞUBE BAŞKANI

"MÜCADELEMİZ EKONOMİK TALEPLERLE SINIRLANAMAZ"

Metal, Tekstil, Gıda işçilerinin yanı sıra, Oleyis Sendikası da grevleri onlarca işyerinde başlatmış durumda. YÜRÜYÜŞ, Oleyis'in başlatmış olduğu ve başlatacağı grevlerle ilgili olarak, Oleyis Marmara Bölgesi Şube Başkanı KEMAL AKAR ile görüştü. KEMAL AKAR, YÜRÜYÜŞ'ün sorularını şöyle yanıtladı:

– Grevde olduğunuz işyerleri hakkında bilgi verir misiniz?

– İnter Continental, Pera Palas, Urcan Balık Lokantası, Canlı Balık Urcan, Huzur Restoran işyerlerinde grevlerimiz sürüyor. İnter'deki grevimiz 297. gününü doldurdu. Aynı şekilde Pera Palas'ta, ise 289 gündür grevdeyiz. Öte yandan iki Urcan işyerinde de 15 Temmuz 1979'dan buyana grev devam etmektedir. Bu iki işyerinde yasa dışı lokavt yapılmıştır. Grevde bulunan bu 5 işyerinde toplam 622 işçi arkadaşımız bulunmaktadır. Pandora ve Kosova Lokantasındaki grevlerimiz anlaşma sağlandığı için geçtiğimiz günlerde son bulmuştur.

– Enflasyonun hızla tırmandığı bu dönemde, sözleşmeleri önceden bağlanmış ve yürürlükte bulunan işyerleri için ne gibi önlemler düşünüyorsunuz?

– Toplu iş sözleşmelerinin bitimine daha çok zaman olan işyerlerinde üyelerimiz adına pahalılık zammı istiyoruz. Örneğin Sheraton Otelinde ücretlere ilaveten üyelerimize ayda 8.000 liraya varan pahalılık farkı aldık. Bu uygulamayı diğer işyerlerinde de sürdüreceğiz.

– Son dönemlerde grevde bulunan işyerlerine veya doğrudan sendikanıza yönelen baskıları açıklar mısınız?

– Geçmişten beri grev yerlerinde pankartların sökülmesi, ziyaretlerin engellenmesi gibi baskılar var. Bu baskılar sadece grev uygulanan işyerlerinde değil, tüm işlerlerimizde görülmüştür. İşyerlerinde işçilerin dolapları aranmakta, temsilcilerimiz, kurul üyelerimiz, öncü işçilerimiz göz altına alınmakta, evleri basılarak aramalar yapılmaktadır. Bütün bunlara karşın hiçbir üyemiz hakkında suç unsuru bulunarak tutuklama işlemi yapamamışlardır. Abdi İpekçi Yurdundaki üyelerimize 'arama yapıyoruz' gerekçesi ile açıkça işkence yapılmıştır. Tüm bunlar üyelerimizi yılgınlığa düşürmemekte, aksine kararlılıklarını pekiştirmektedir.

– Son günlerde yoğunlaşan grevlerin işçi sınıfımızın mücadelesindeki yerini ve önemini nasıl değerlendiriyorsunuz?

– Bir işçiler grev yaptığımız zaman, burjuvazi 'bunlar işçilerin ekonomik istekleri için değil, ideolojik amaçlı grevlerdir' diye saldırıyor. Bugün mevcut hükümetin amacı, ilerici, devrimci işçileri tasfiye etmek, onların sınıf ve kitle sendikası olan DİSK'i ortadan kaldırmaktır. Buna karşı işçi sınıfının mücadelesi de mutlaka politik olacaktır.

Grevlerin yanı sıra TARİŞ, ÇUKOBİRLİK, ANTBİRLİK'teki gelişmelere bakarak sonucu görürüz. Açıkça, "ilerici, sosyalist işçileri tasfiye edeceğiz" diyorlar. Burjuvazinin bu saldırısı niyetleri ortaya koymaktadır. Kendileri bize saldırınca ideolojik olmuyor, ama biz hakkımızı savunmaya kalkarsak ideolojik oluyor. Bir yanı ile doğru söylüyorlar ama tam değil. İkisinin de adını koymak gerek: Onlar da politik saldırıda bulunuyorlar, biz de haklarımızı politik mücadele ile koruyoruz. Kaldı ki sınıf sendikalarının mücadelesi sadece ekonomik taleplerle sınırlanamaz. Öte yanda demokratik, politik talepler de söz konusudur. Bunlar için mücadele etmek de bu sendikaların görevleridir.

Özellikle bu dönemde sürdürülen grevler, egemen güçlerin, emperyalizm ve yerli işbirlikçilerinin, tekellerin tüm baskı ve saldırılarına karşı yükselen işçi sınıfı mücadelesinin durdurulamayacağının açık bir göstergesi olmaktadır. Burjuvazi boyalı basını ile, TRT'si ile faşist terörü ile bu gelişen mücadelenin durdurulamayacağını sonunda öğrenecek. Türkiye işçi sınıfı ve emekçi halkının sosyalizme ulaşma konusundaki kararlılığı karşısında bir kez daha hüsrana uğramak zorunda kalacaktır.

Burjuvazinin saldırıları ve azgınlığı güçlülüğünden değil, acz ve şaşkınlığından kaynaklanmaktadır. Elbette grevler bir yanı ile böylesi bir göstergeyi taşıyor. Öte yandan birer okul olma niteliği ile işçi sınıfımızın bedeli belli mücadelesine açılımlar getirecek ve güç katacak ve kendi geleceğini kendi elleriyle belirleyecektir.

Batı yardımı emperyalizme yardımdır

N. SADIK DALYAN

MHP destekli Demirel hükümetinin bakanları ve müsteşarlarının kapı kapı dolaşıp "yardım" istemelerinin onur kırıcılığını artık burjuva basını bile gizleyemiyor. Demirel hükümetinin Sabancı Holding ve MESS'ten transfer ettiği Turgut Özal'ın mimarlığını yaptığı ekonomik modelin, gerçekleşmesi büyük ölçüde batının emperyalist finans kuruluşlarından gelecek "taze para"ya dayanıyor. Bu arada Dışişleri Bakanı Hayrettin Erkmen, Maliye Bakanı İsmet Sezgin ve Demirel hükümetinin büyüklü küçüklü "memurları" kapı kapı Türkiye'ye "yardım" sağlanması peşindeler.

II. Dünya Savaşı sonrası Marshall programından beri sözü edile edile dilimize "yardım" olarak giren bu sözcüğün tanımladığı olay aslında borçlanmaktan başka şey değil. Bunu herkes biliyor. Ama genede "yardım" sözcüğünden vazgeçilmiyor. Ecevit'in, IMF'si, OECD'si, Dünya Bankası ile gelen bu borçların "hayatın gerçeklerinden birisi" olduğunu söylemesi, "Kampuçya gibi sosyalist ülkelerin de IMF gibi kuruluşlara üye olduğunu" ileri sürmesi de, bu emperyalist kuruluşları ideolojik - politik içeriklerinden kurtarmak çabasından başka bir şey değil.

Şimdi, emperyalizmin azgelişmiş ülkelere olduğu kadar, Batı Avrupa'nın kapitalist ülkelerine de yönelen bu "yardımlarının" ne mene şey olduğuna biraz yakından bakalım. ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance'ın Kongre'den 1981 Mali Yılı için istediği dış yardım ödeneği 10 milyar 400 milyon doları buluyor. Vance, Kongre'den bu miktarın karşılanmasını isterken şöyle bir gerekçe gösteriyor: "Bu para Sovyetler lehine dönen güç dengesini yeniden ABD lehine çevirmek için gereklidir." Demek ki, Ecevit'i bizzat ABD Dışişleri Bakanı Vance yalanlıyor ve "yardımın" ardında siyasal nedenler olduğunu açıklıyor.

Bir de bu tür "yardımların" ekonomik yanı ilgi çekici. 1970 yılından beri, emperyalist ülkelerin sağladıkları bu tür dış "yardımlar" hem yardımı yapan kapitalist ülkelerin gayri safi milli hasılalarına oranla hem de reel olarak sürekli düşüş göstermekte. 1970'lerin başında, ABD ve diğer gelişmiş kapitalist ülkelerin, bağımsızlıklarına yeni kavuşmuş ülkelere sağlanacak kredilerin gayri safi milli gelirlerinin binde yedisini oluşturacağı kararlaştırılmışken, bu oran hiçbir zaman gerçekleşmedi. Buna karşılık New York Times gazetesine göre, ABD'nin içki tüketimi için harcadığı para, azgelişmiş ülkelere yapılan yardımların altı katı oldu.

Gene hükümetten hükümete yapılan düşük faizli "yardımların" oranı son on yıl içinde düşerken, yüksek faizli kredilerin oranı yükselmekte. Bir örnek, Amerikan AID örgütünün verdiği kredilerde görülüyor. Bu düşük faizli krediler son on yıl içinde üçte iki oranında azalırken, Export - Import Bank tarafından verilen yüksek faizli kredilerde sekiz misli bir artış görülüyor. Kredi oranı ne olursa olsun, veren kuruluş da ister AID olsun ister Export - Import Bank, değişmeyen koşul, verilen paraların nereye kullanılacağı konusunda, verenlerin kesin bir yetkiye sahip olmaları. Bu paraların özel sektör yatırımlarına harcanması ve yatırım alanlarının emperyalizmin genel çıkarları ile uyuşması koşulu var.

ABD dış "yardımlarının", özellikle Amerikan ekonomisi için yararlı olduğu da, Ankara'da değil ama, Washington'da açık açık söylenen bir özellik. ABD dış yardım programları Amerikan ekonomisi için yılda 2 milyar ilâ 2,5 milyar dolarlık ek gelir sağlıyor. Üstelik, kredilerin yüzde 90'ı Amerikan mallarının satın alınması koşuluna bağlanıyor. Krediyi alan azgelişmiş ülkeler, Amerikan malları için dünya piyasalarında geçerli fiyatların ortalama yüzde 50 üzerinde ödeme yapmak zorunda kalıyorlar. Son yıllarda ABD nin dış "yardımları" sayesinde bunalımdan kurtulan Amerikan sektörlerinden biri olan suni gübre sanayi buna bir örnek.

Bir başka örnek de ABD deniz taşımacılığı. Son yıllarda ABD'nin azgelişmiş ülkelere yaptığı "yardımlar" sayesinde Amerikalı armatörlerin gelirleri bir hayli artmış durumda. Hesaplamalara göre ABD'nin dış yardım için verdiği her 100 doların 20 cent'i armatörlerin cebine giriyor. Dış "yardım" taşımacılığından elde edilen kârların yılda 100 milyon doları bulduğu da hesaplanıyor

ABD'nin Dünya Bankası gibi sözüm ona "uluslararası finans kuruluşları" tarafından sağlanan "yardımlar" için de kendi çıkarlarını gözönünde tuttuğu açıkça söyleniyor. ABD Dışişleri Bakanı Cyrus Vance bu konuda şunları söylüyor

"Dünya Bankası ve Asya, Afrika, Latin Amerika için bölgesel kalkınma bankalarına ABD nin ödediği her bir dolar karşılığında ABD ekonomisinde 2 dolar harcanmıştır."

1980'lerin ortalarına kadar, bugünkü eğilimler sürdüğü takdirde, azgelişmiş ülkelere giren yabancı kredilerinin tümünün yalnızca borç faizlerine bile yetmeyeceği hesaplanıyor.

İşte, Demirel hükümetinin, peşinden koştuğu "yardım" böylesine bir yardım. Sabancı Holding'den transfer edilen Turgut Özal'ın hesaplamalarına göre Türkiye'nin bu yıl 3 milyar 200 milyon dolarlık "dış yardıma" gereksinimi var. Ama Özal'ın şimdiye dek bulduğu "yardım" 300 milyon dolar! Vaad edilen ise 775 milyon dolar. Bu vaad de bir İsviçre Bankasına kırdırıldıktan sonra, bugünlerde gazetelerin sözünü etmeye başladıkları 500 milyon dolarlık "köprü" kredisine dönüştürüldü.

DÜZELTME VE ÖZÜR

Dergimizin geçen sayısında TİS Genel Başkan Vekili Hasan Öldes'le yapılan görüşmenin sunuşunda, Öldes'in adı yanlışlıkla "Genel Sekreter" olarak geçmiştir. Düzeltir, okuyucularımızdan ve TİS yöneticilerinden özür dileriz.

YÜRÜYÜŞ

Demokratik kadın hareketinin birliği için

İZMİR — Demokratik kadın hareketinin eylem birliği yolunda İzmir'de önemli bir adım atıldı. TİP İzmir Kadın Seksiyonu, İlerici Kadınlar ve Demokratik Kadınlar bir araya gelerek ortak bir kapalı salon toplantısı yaptılar.

Fuar Ekici - Över gazinosunda yapılan toplantıda TİP Kadın Seksiyonu, İlerici Kadınlar ve Demokratik Kadınlar adına birer konuşma yapılarak, dünya kadınlarıyla dayanışma ve ülkemizde de eylem birliğinin sağlanması için görevler dile getirildi. Binlerce kadın, dünya barışı için ve özgürlük için, "Silahlanma Yarışına Son", "Evlat Acısına Son", "Yaşasın 8 Mart, Yaşasın UDKF", "Yaşasın Anti - Faşist Güçlerin Eylem Birliği" sloganları ile tek bir yürek, tek bir yumruk oldular. Ortak olarak hazırlanan ve sahneye konan folklor, koro, oyun gibi gösterilerle yer yer kadınların sorunları dile getirildi.

Konuk olarak katılan sanatçılar Timur Selçuk ve Tülin Nutku da toplantıya ayrı bir coşku kattılar. TİP İzmir Kadın seksiyonu temsilcisi Nilüfer Öztürk, toplantıda yaptığı konuşmada özetle şu konulara değindi:

"Birbirinden binlerce kilometre uzaklıkta, ayrı ırklardan, ayrı dilleri konuşan ve renkleri farklı farklı olan, dünyanın 4 bir yanına dağılmış kadınların, kadınlarımızın bu görünüşteki ayrılıkları onları gerçek ve tam kurtuluşları için mücadelelerini birleştirmekten alıkoymuyor.

"Demokratik haklarımız, eşitlik ve barış için mücadelemiz bizi işçi sınıfının mücadelesine yakınlaştırıyor ve bu yakınlaşma doğrudan mücadelemizin hedeflerini belirliyor.

"Ancak sömürü esasına dayanan bugünkü toplumsal yapının aşılmasıyladır ki, kadınlarımız gerçek bir çözüme kavuşacaklardır. Ama yarının bugünden kurulacağı inancı da rehberimiz olmalıdır. Tüm demokrasi güçlerinin bir araya gelerek anti - faşist demokrasi cephesini kurmaları mümkündür. Ve kadınlarımıza burada önemli görevler düşmektedir. Demokratik Kadın Hareketinde en geniş eylem birliğinin sağlanması, tüm demokrasi güçlerinin eylem birliğinin sağlanmasına önemli katkılarda bulunacaktır.

"Faşizme ve savaş tehditlerine karşı mücadelede, barış yolunda atılan her adımda kadınlar onurlu yerlerini alacaklardır.

"YAŞASIN KADINLARIN ULUSAL VE ULUSLARARASI BİRLİĞİ!"

1980 Sağlık Kurultayı

İSTANBUL - 14-21 Mart tarihleri arasında, Belediye Sarayı'nda toplanan "Sağlık Kurultayı 80", panelleri, bildirileri ve toplumsal etkinlikleriyle başarılı bir "sağlık haftası" biçiminde sonuçlandı.

Türk Tabipler Birliği adına, İstanbul Tabip Odasının düzenlediği haftada, Türkiye'nin sağlık sorunları yanında, sağlık işkolunda çalışan bilim ve sağlık emekçilerinin sendikalaşmaları sorunu ağırlıklı yer aldı.

Kurultaya bir bildiri sunan Dr. Nejat Yazıcıoğlu, ülkemizde uygulanagelen sağlık siyasetleri konusunda dergimize bir yazı verdi. Okurlara sunuyoruz.

Sağlık Kurultayı'nın ardından

BURJUVA İKTİDARLARININ SAĞLIK POLİTİKALARI

Dr. Nejat Yazıcıoğlu

Kapitalist düzenlerin, kitlelerin sağlık sorunlarına yaklaşımlarını belirleyen nesnel etkenler nelerdir?

Burjuva bir toplumda, yurttaş sağlığının korunmasının ve sağlıklı yaşama hakkının sağlanmasının, Anayasa ile devlete görev olarak verilmesi ne anlama geliyor?

Olguya tarihsel bir kesit içinde bakmak gerekiyor. Kuşkusuz 1820'lerden bu yana, burjuva iktidarları değişik sağlık siyasetleri izlemişlerdir. Cumhuriyetin kuruluşundan 1950'lere kadar sürdürülen "Koruyucu Sağlık Hizmetleri", yıllarca süren savaşlar sonunda boşalmış Anadolu kırlarının gereksindiği emek gücünün yeniden üretilmesini amaçlıyordu. Etibank, Sümerbank, Toprak Mahsulleri Ofisi ve İş Bankası nasıl yeni doğan burjuvazinin hammaddeye ve paraya ilişkin sorunlarını çözdüyse, "on yılda on beş milyon Türk yarattık her yaştan"-dizesi de hizmete, tarıma ve sanayiye gerekli emekgücü sorununun çözüldüğünü müjdeliyordu.

1950'ler sonrası, sağlık alanında dışa bağımlılığın ve özelleşmenin doruğuna çıktığı yıllar oldu. Emperyalist ilaç tekelleri iç piyasayı ele geçirdiler ve sağlık politikası üzerindeki bağımlılaştırma etkileri günümüze kadar artarak sürdü. Sonra 27 Mayıs 1960 hareketi ve radikal bir görüşle hazırlanan ünlü "Sağlık Hizmetlerinin Sosyalizasyonu" yasası. On beş yılda tüm Türkiye'de, tüm sağlık ve eğitim kurumları "sosyalize" edilecektir. Kitlelerin kutsal ve dokunulmaz yaşama hakları Anayasa'nın güvencesi altındadır... Boş beklentiler, boş umutlar. Yasanın uygulanmaya başlamasından bu yana geçen 17 yıl içinde, sağlık hizmetlerinin düzeyi ne kent emekçileri için, ne de kırlarda yaşayan milyonlarca emekçi açısından bir değişiklik göstermedi. Aşağıdaki tablo büyük illerin ve ilçelerin belediye sınırları dışına gerçek bir sağlık hizmeti götürülmediğini kanıtlamaktadır.

Görüldüğü gibi burjuva iktidarlarının sağlık hizmetleri değişmiş, ancak siyasetlerin özü aynı kalmıştır. Burjuvazi, baskıcı ve sömürücü karakterini gözlerden kaçırmak, varoluş nedenini mantıkileştirmek, iktidarlarını insani ve toplumsal amaçlarla yasallaştırmak için sağlık hizmetlerine kaynak ayırmaktadır. Ancak bunun da bir sınırı vardır. Bütün ülkede sanayiin, tarımın ve hizmet sektörünün gereksindiği sağlıklı işgücünü elde edecek kadar. Daha fazla kaynak ayıramaz mı? Elbette ayırabilir, eğer zorlanırsa, dayatılırsa...

TÜRKİYE'DE 1975 YILINDA HEKİM DAĞILIMI

	Toplam nüfus	Doktor Sayısı	Doktor başına nüfus
Üç büyük il (İstanbul, Ankara, İzmir)	8.2 milyon	15.513	700
Seçilmiş 26 il	7.2 milyon	1.104	6400

EVİNDE "YÜRÜYÜŞ" BULUNAN GENÇ ÖNCÜ TUTUKLANDI

MUĞLA - Muğla Yatağan'da 12 Mart faşist müdahalesinin yıldönümünü protesto eden iki Genç Öncü gözaltına alındı ve bir tutuklandı. "Adı bilinmeyen" bir kişinin ihbarı üzerine gözaltına alınan Nadir Uzunel ve Adnan İnce adlı Genç Öncülerin evlerinde polis arama yaptı. Aramada, evinde "Yürüyüş" bulunan Nadir Uzunel, "yasak yayın bulundurduğu" gerekçesiyle tutuklandı. Yatağan'da Genç Öncülerin yasakları aşan çalışmasının güçlenmesinden korkanlar baskıyı tek çare olarak görüyorlar ama yanılıyorlar!

Zurnanın zırt dediği yer

Açık ya da kapalı. Şallı ya da şalsız. Ama ille de faşizm, ille de demokrasiye sınır. Tekelci burjuvazinin "özgürlükçü demokrasi" anlayışı bu. Ve bu anlayış, sahip çıkılmak istenmeyen gayri meşru çocukларla birlikte gelişiyor:

Demokrasi güçlerini geriletme, emekçi halkı sindirme çabaları, tekelci sermayenin gayri meşru çocukları *terör* ve *silahlı eylemle* besleniyor. Fakat gün geliyor, büyük burjuvazi, emperyalist ilişkilerden peydahladığı bu tosuncukları denetleyemez oluyor. Artık silah, CIA, kontrgerilla ve benzeri ellerde yanlışlıkla (ki o yanlışlıklar da planlanmaktadır) patlayabilir. İşte o zaman, büyük burjuvazinin bu çözümsizliği, büyük arabası olanlara yönelik ilanlar halinde beliriverir günlük basında.

İşte bir örnek ve işte zurnanın zırt dediği yer!

DEMEK ÖYLE TARHAN ERDEM!

657 sayılı yasaya bağlı olarak çalışan memurlar, ücretlerinin saptanmasında söz sahibi olamadıkları gibi siyasal haklardan da yoksun. Tekelci burjuvazi, 'böyle geldi, böyle gitsin" istiyor. CHP İstanbul Milletvekili Tarhan Erdem de... Onlara göre, memurlar her verilene razı olmalı ve dört yılda bir de oy kullanmalıymış! Bu "hak"lar memurlar için yeterliymiş! Fazlasını istemek "komünistlik" olurmuş, "devlet yıkıcılığı" olurmuş, ayrıca "ayıp" olurmuş!

Tarhan Erdem, TBMM Bütçe Karma Komisyonu'nda Kültür Bakanlığı'nın bütçesi görüşülürken aynen şunları söylüyor: "Şunu arz etmek istiyorum. Bazı alanlarda siyasi tercih yapıldığı iddiası dahi tehlikeli olur. Bundan kaçınmak lazımdır. Devlet memurunun hangi türü olursa, siyaset yapmasını kendisine, milletine karşı yapılmış bir hareket, yanlış bir hareket, ayıp bir hareket olarak görüyorum. Devlet memurlarının görevi kendi amirinin başarısı içindir."

Emekçileri aç bırakmak ayıp olmuyor da, sendikal ve siyasal hakları doğrultusunda, onların sınıf mücadelesi içindeki yerlerini almaları "yanlış ve ayıp" oluyor. Öyle mi bay Erdem?

Sağolasınız Bay Erdem! Çalışanlar da size hangi gözle bakacaklarını bu vesileyle daha da iyi öğreniyorlar! Sizin görevinizin kimlerin başarısı için olduğunu da merak etmiyorlar, çünkü biliyorlar Bay Erdem! Sağolasınız!

Çalışanlar sizi hiç unutmayacaklar. Kuşkunuz olmasın.

Bu kavgada yalnız değilsiniz çocuklar!

Sömürülmüş bir dünya, eşit haklar, güzelli bir gelecek için tüm dünyada kavga verenlerin bu kavgalarında asla yalnız olmadıklarını örnekleriyle mi görmek istiyorsunuz? Birbirlerini hiç bir zaman tanımamış ve hâlâ da hiç tanımayacak olan kadın-erkek, genç-ihtiyar, çocuk yetişkin milyonlarca insanın dünyanın dört köşesinde aynı dava uğruna dövüştüğüne olayları da mı tanık olmasını bekliyorsunuz?

İşte objektifin yakaladığı iki görüntü: Birinde ABD'nin Oklahoma kentinde öğretmenlerinin istemlerinin yerine getirilmesini ve görevlerine dönmelerini isteyen küçük Amerikalılar... Diğerinde ise ülkemizde Balıkesir'in İvrindi ilçesine bağlı Soğanbaba Köyü İlkokulu öğrencilerinin, kış ortasında başka köylere atanan öğretmenlerinin iade edilmesi için köy meydanında pankartlarla düzenledikleri gösteri...

Tek bir dava uğruna savaş, dünyamızın yolunu işte böyle çiziyor!

Partili sanat ve edebiyat

Aziz ÇALIŞLAR

Türkiye'deki sanatsal - kültürel yaşama 1980'in başlarında baktığımızda, sanatın ve kültürün bütünlükle egemen sınıfların tekeline alınmakta olduğunu görürüz. Burda sözkonusu, yalnızca egemen sınıfların sanat ve kültürünün, kültürel ideolojisinin ve politikasının tüm toplumu dayatılmas

DÜNYA TİYATROLAR GÜNÜ

★

"Her gece yeni bir dünya için"

27 Mart Dünya Tiyatrolar Günü dolayısıyla Devlet Tiyatroları çalışanlarının örgütleri tarafından ortak bir açıklama yapıldı. TİSAN (Tüm Tiyatro Sanatçıları Birliği), DETÇA (Devlet Tiyatrolarında Çalışanlar Derneği), Devlet Sahne ve Müzik Sanatçıları Birliği, TÜM - DER İşyeri Temsilciliği, İşçi Kültür Derneği tarafından yapılan açıklamada şu görüşler dile getirildi :

"1980'in 27 Mart Dünya Tiyatrolar Günü'nde perdelerimizi nasıl bir güne açıyoruz!..

"Düşünen kişiler acımasızca öldürülüyor, ekonomik yaşam koşulları alt üst ediliyor, sanat ve kültür çalışanları baskıya uğruyor, kıyılıyor, tiyatro oyunları kovuşturuluyor.

"Günümüzde hangi solukla 27 Mart Dünya Tiyatrolar Günü'nü kutlayabiliriz.

"Tiyatro yaşanurdaki çabalar, toplumun demokratik kesimindeki olgularla bütünleşmedikçe etkisiz kalacaktır.

"Tüm tiyatro çalışanları, demokrasi güçleri ile birlikte ülkemizin tüm baskı duvarlarını yıkıp, tüm halkımızı tek bir ülkede, demokrasi ve barışın aydınlığında birleştirecektir. Ve bunu anlayanlar bugün tüm korkularını kusmaktadırlar, tüm politikalarını oynamaktadırlar, tüm işbirlikçilerini göreve çağırmaktadırlar.

"Bilmezler ki tiyatro onların değil, çalışanlarının ve halkınındır. Ve bilmezler ki huzurlarının kaçmasının nedeni sanatın, yozlaşmışlıklarını gözler önüne serici yenilmez gücüdür.

"Tüm antidemokratik uygulamalara karşın biz tiyatro çalışanları, bir kez daha halkımıza söz veriyoruz. Yılmadan yorulmadan uğraşımızı sürdüreceğiz.

"Sanatımızın onur ve özgürlüğünü ve bağımsızlığını koruma adına ışıklarımız, insanlarımızı doğruya, barışa, kardeşliğe, özgürlüğe çağıran ışıklarımız, her gece yeni bir dünya için yanmaya devam edecektir."

değil, ama egemen olmayan sınıfların kültürünün de tam bir baskı altında tutulmaya çalışılması, giderek sanatsal eyleme ancak burjuvazinin çekim alanı içinde özgürlük tanınmasıdır. Sanat yaşamı demokratik niteliğini günden güne yitirirken, burjuvazinin de tekeli altına girmektedir. Bir yandan, bürokrasi yoluyla, sanat ve kültür yaşamına getirilen doğrudan yasaklamalar (sinema, tiyatro, bale; radyo, televizyon ve basın sansürü, vs), öte yandan, ekonomik - toplumsal koşullarda varedilen dolaylı yasaklamalar (ham film, kâğıt, boya yokluğu; yüksek fiyatlar, vergi sorunu; yaşam düzeyinde gerileme, vs.), demokratik - sanatsal yaşamın varlık alanını gittikçe daraltırken, sanat ve kültürün de "özel teşebbüse devri" süreci içinde (banka sinema ve tiyatroları, galerileri; holding, banka ve büyük basın edebiyat ve sanat ödülleri, vs.) sanatsal eylem gitgide burjuvazinin güdümüne ve tekeline sokulmaktadır. Sanatçıların yaratımları hukuksal denetimlerle ve yasaklamalarla sınırlanmaya çalışılırken, yaratımsal eylemleri de ekonomik - toplumsal koşulların zorlamalarıyla başbaşa bırakılmıştır.

Bu, gün gibi apaçık gerçekler karşısında edebiyat ve sanat ne yapmalı? Çoğu zaman görüldüğü üzere, oportünistçe davranıp, kendi başının çaresine bakma yollarını mı aramalı? "Hümanistçi" ideallerinde direnerek teslimiyetçiliği mi kabul etmeli, ya da "uzlaşma" yollarını mı denemeli? Bütün bu gerici olasılıkları bırakarak, şunu soralım: edebiyat ve sanat, baskı ve dayatma, yasaklama ve sınırlandırmalar karşısında kendi varlığını nasıl koruyacaktır? Sanatsal ve kültürel yaşamda demokratik mücadelenin, özgürleşmenin yolu nerden geçmektedir? Yalnız, önce, edebiyat ve sanatın şuna karar vermesi gerekiyor: bugün edebiyat ve sanat kime, hangi sınıfa hizmet etmekte? Bugünkü edebiyat ve sanat kendi sınıfsal kökenlerini ve varlığını nasıl görüyor? Hele eleştirel burjuva edebiyat ve sanat buna bugün açık bir yanıt getirmek zorunda. Ya gerçekten demokratik, yani sözde kalmayan, sanatın özgürce varolabilmesi ve gelişebilmesinin ekonomik - toplumsal koşulları ile onun üzerinde yükselen ve düşünce özgürlüğünü yaratacak bir sanat - kültür politikası yürütülecek ve her alanda bunun mücadelesi yapılacak, ya da sanatın özgürsüzleştirilmesi ve yokedilmesi yanında yer alınacak. Kısacası, edebiyat ve sanat, kendi siyasasını seçmek zorundaysa, o halde, o siyasanın da yanında yer almak zorundadır.

Nitekim, daha 1905'te, ana ilke olarak şöyle diyor Lenin: "Edebiyat, partili edebiyat olmak zorundadır... Edebiyatın proleteryanın genel davasından bağımsız, kişisel bir iş olmaktan çıkmasını savunmalıyız... İşçi sınıfına açıkça bağlı bir edebiyat. Bu edebiyat özgür olacaktır." İşte, çoğu zaman anlamak istemeyen gerçek bu : Sanatsal eylem ile siyasal eylem arasındaki ayrılmaz bağ. Bireysel - sanatsal mücadele ile sınıfsal - siyasal mücadelenin birliktelliği. Demek ki, edebiyat ve sanat kendi varlığını egemen sınıfların dayatmalarına karşı koruyacaksa, kendi özgürlüğünü savunacaksa, önce partili olmak, yani yanında yer alacağı sınıfı seçip ona bağlanmak ve onun mücadelesi içinde, onun ayrılmaz bir parçası olarak kendi mücadelesini sürdürmek zorundadır. Yoksa, vay haline!

TARİŞ DESTANI

Başımıza bela geldi belli ki
Kasdı var kinli düşman
Ekmekle oynadı ve onurumuzla.
Direnmesek ne yapılır
Eylem şart düştü nikahımıza
Vebali kalır saldıranların.

Rüzgarlar boynumuza sarıldı
El salladı arkamızdan
Ağlamış çocuk yüzlü denizler.
Yerinen göğe hak helallandı
Erken bir sabahın alnında öpücük
Kalbinde kurşun vardı.

Makinalı tüfekler gözümüze baktı
Bağlandı ensemize
Kendi kelepçesi ile kollarımız.
Kanırtılıp çıkarıldık fabrikadan
Sıkılı yumruklarımızla
Doldurulduk bir büyük stadyuma.

Zafer kazanmadık belli ki
Bir başka tezgah deneyi lakin
Barikata dolması işçilerin.

Adem ATAR

★

DEMOKRATİK KÜLTÜR İÇİN DEMOKRATİK CEPHE

Büyük sermayenin iktidarı, ülkemizdeki faşist tırmanışı tiyatro sanatı alanında da kararlılıkla sürdürüyor. Bunun belirtileri, gerek devlet kurumlarından ilerici sanat emekçilerinin uzaklaştırılması ve ilerici oyunları durdurmaları, gerekse profesyonel ve amatör tiyatro çalışmalarına uygulanan düpedüz sansür ve kaba terör biçimlerinde baskılarla açıkça ortadayken, "Milletlerarası Tiyatro Enstitüsü Türkiye Milli Merkezi İcra Komitesi" gibi sorumlu bir kurulun tüm bu utanç verici gelişmelere seyirci kalması, üstelik Dünya Tiyatro Günü'nde yayınlattığı bildiride de hiç değinmeden geçmesi, ibret verici oldu.

O Komite'nin üyeleri kendilerini bu kavganın dışında sayamazlar. İşçi sınıfımız ve emekçi halkımız, örgütlü güciyle bu alanda da demokrasi cephesini kurmaktadır. Ve ilerici üyelerinden komitenin tümüne, sorumluluğunu hatırlatarak, keskinleşen kavgada gereken yerini alması için harekete geçmelerini bekliyor.

İlerici, demokrat, sosyalist sanat emekçileri, tüm demokrasi güçleri ile birlikte, faşizmin tırmanışına karşı direniyorlar ve bu kavga döneminin bilinciyle örgütlü mücadeleyi sürdürüyorlar.

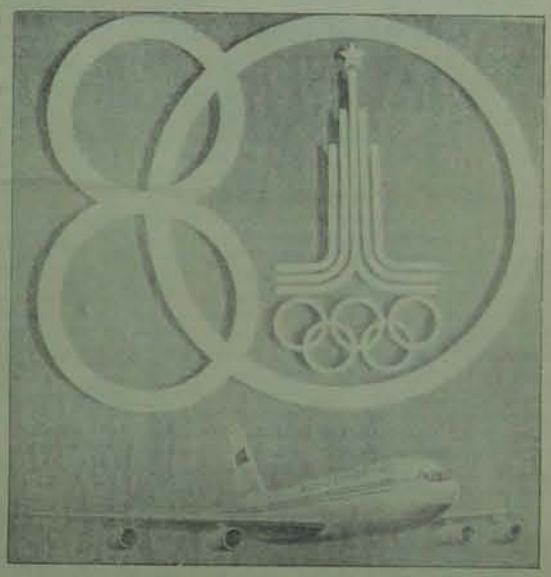

OLİMPİYATLARDA
MOSKOVA'DA BULUŞALIM
AEROFLOT
Soviet airlines
Resmi Olimpiyat taşıyıcısı
Ankara; Kızılay, Kızılırmak Sok. 5/C, 17 00 05 - 18 39 00
İstanbul; Taksim, Mete Cad. 30, 43 47 25 - 43 47 26

NATO'NUN DÜŞ KURDUĞUNUN RESMİDİR!

Emperyalist NATO çevrelerinin, Orta ve Yakın Doğu'daki İslam ülkelerini yeni bir saldırgan pakt içinde birleştirme planları uzun süredir biliniyordu. Afganistan'daki başarısız karşı-devrim girişimi de bu planların bir parçası olarak kullanılacak ve böylece Akdeniz'den Çin'e kadar uzanan bir kordon emperyalizmin egemenlik alanı içine sokulacaktı.

Bu planlar, artık sadece zihinlerde ve kapalı kapılar arkasında durmaktan çıktı, kağıt üzerine de dökülmeye başladı. Federal Almanya'da yayınlanan gerici Die Welt gazetesi, İslam dünyasını NATO'nun egemenlik alanı altına alma düşlerini, gördüğümüz desenle resimledi. Emperyalizmin bu tatlı düşlerinden uyanması herhalde çok geç olmayacak...

Carter'ın yeni bir yalanı

NÖTRON BOMBASI YAPILIYOR

Nötron bombasının yapımının durdurulduğu konusunda Başkan Carter'ın yaptığı açıklamanın da yalan olduğu ortaya çıktı. Federal Almanya'da yayınlanan "Elan" adlı ilerici gençlik dergisi, Federal Almanya topraklarındaki Amerikan üslerinde nötron başlığı takılabilecek roket ve top sistemleri konulduğunu açıkladı.

Derginin haberine göre, Federal Almanya'daki ABD üslerinde 203 milimetrelik Howitzer topları ile Lance roketleri üzerinde yapılan değişikliklerle bu silahların nötron başlığı ile donatılmış füze ve mermi atar duruma getirildikleri belirtiliyor.

"Elan" dergisi, bu gelişmeleri saptadıktan sonra Federal Almanya'daki ABD askeri yetkililerinden Bob Sherman ile de bir konuşma yapıyor. Sherman bu konuda, Federal Alman meslekdaşlarından çok daha açık sözlü açıklamalar yapıyor. Nötron başlıklarının Lance roketleri ve 203 milimetrelik topларla atılabileceğini söylüyor. Derginin nötron başlıklarının şu anda nerede olduğu yolundaki sorularına cevap verirken de şunları söylüyor:

"Bunlar şu anda Amerika'dadır. Ancak boyutları çok küçük olduğundan bir C5 uçağı ile Ramstein üssüne büyük bir parti gönderilebilir."

Bob Sherman'ın sözleri, iki yıl önce, 1978'de Carter'ın açıklamalarını yalanlıyor. Carter, Avrupa'daki barış güçlerinin

baskısı karşısında nötron silahının yapımını "ertelediğini" tüm dünyaya açıklamıştı. İki yıl sonra ise bu sözlerin yalan olduğu ortaya çıktı.

Yedi saatlik bir uçuş sonunda nötron başlıkları Federal Almanya'daki ABD üslerinden atılır duruma gelecek. Bu gerçek karşısında Federal Alman hükümet yetkilileri ve askeri görevlileri ise herhangi bir açıklama yapmaktan kaçınıyorlar.

CIA'NIN KARIŞTIRDIĞI İŞLERİ AÇIĞA ÇIKARAN GAZETECİLER CEZALANDIRILACAK

ABD'nin dünyada yeniden soğuk savaş havasını estirdiği şu günlerde ise ABD Kongresi CIA'nın eskisinden de "rahat" çalışmasını sağlayabilecek bir taslak üzerinde çalışıyor.

Bu taslağa göre Hughes Ryan yasasının tüm hükümleri iptal edilecek. Üstelik CIA'nın karıştırdığı gizli kapaklı ve kirli işleri kamuoyuna açıklayacak gazeteciler ve onlarla işbirliği yapacak görevliler için de cezalandırıcı hükümler getiriliyor.

Gene Hughes Ryan yasası uyarınca getirilen bir başka denetim mekanizması da kaldırılıyor. Bu mekanizmaya göre, CIA, gizlilik derecesi taşıyan belgelerinden bir bölümünü gerektiği zamanlarda yetkili kişilere göstermek zorunda bırakılıyordu.

Hani, yeni CIA kurallarının olumlu yanları da yok değil! Örneğin yeni kurallar CIA ajanlarının adam öldürmelerini yasaklıyor.

"Özgürlüğün beşiğinde"de olsa, emperyalizmin, kapitalizmin, faşizan rejimleri hep aynı. Hep baskıya, sansüre, insanlık dışı uygulamalara dayanıyor. Bundan böyle özgürlüğün beşiği Amerika'da CIA hakkında açıklama yapan gazeteciler cezalandırılabilecek, CIA'nın yaptıklarından kamuoyunun haberi olmayacak ve sansür uygulanacak.

TENG, ÇKP içinde daha da güçlendi

Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin V.Plenum'u 23-29 Şubat 1980 tarihleri arasında Pekin'de yapıldı.

Plenum, "Kültür Devrimi"ne değin var olan ve o sırada tasfiye edilen Merkez Komitesi Sekreterliğini yeniden oluşturdu. 11 kişilik bu yeni organın genel sekreterliğine de Politbüro üyesi ve Teng'in en güvendiği kişilerden biri Hu Yaobang getirildi. Batı'nın Teng'e kovboy şapkası giydirip Coca Cola bayiliği yaptıran burjuva basın organları bu "yenilik"ten büyük sevinç duydular ve Teng'in Plenum'un "muzaffer kişisi" olduğunu duyurdular. Hu Yaobang'ın elde ettiği yetkiler bununla da kalmadı. Hu, ÇKP MK Politbürosu Genişletilmiş Daimi Komisyonu'na, bu komisyonun üye sayısı bir kişi arttırılarak üye yapıldı. Yine Teng'in güvendiği birçok kişi daha etkin görevlere getirildi.

"Kültür Devrimi"nden bu yana birçok kez görüldüğü üzere, bu kez de ÇKP'nin üst kademelerinde bazı kişiler devre dışı bırakıldılar. Dört politbüro üyesi görevlerinden uzaklaştırıldı. Bunlar arasında Mao'nun en güvenilir adamlarından biri olan Wang da bulunuyor.

ÇKP MK V.Plenum'u Parti'nin ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin hangi ellerde olduğunu bir kez daha ortaya koydu. Sosyalist ülkelerin, ulusal kurtuluş hareketlerinin ve bizzat Çin halkının düşmanları bugün ipleri ellerine geçirmiş ve emperyalizmden yeterli desteği almış durumdalar.

Dünya Barış Konseyi Başkanı Romesh Chandra, "kamu güvenliğine sakıncalı kişi" olduğu gerekçesiyle, M.Thatcher hükümeti tarafından İngiltere'den çıkartıldı!

Dünyamızın en geniş demokratik cephesini oluşturan, 140 ülkenin barış güçlerini ve milyonlarca barışseveri bağrında toplayan barış hareketinin saygın önderi Romesh Chandra'ya karşı alınan bu tutum, şiddetle protesto edildi. Barış İçin Halkların Dünya Parlamentosu'nu kurmak üzere toplanmış bulunan Genişletilmiş Genel Yönetim Kurulu Özel Oturumu'na katılan Barış Derneği delegeleri Thatcher hükümetinin bu tutumunun, son zamanlarda artan soğuk savaş kışkırtıcısı politikasının somut bir örneği olduğunu belirttiler.

Emperyalizmin soğuk savaş çıdarlarının bu barış ve insanlık düşmanı saldırısı, ilerici dünya kamuoyunu barışsever doğrultusundan saptıramayacak ve nefretle anılacaktır!

YÜRÜYÜŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd. Sti. adına NİHAT SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIÇ ● Yazı İşleri Müdürü: Neşet KOCABIYIKOĞLU ● Yönetim: Konur Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerloti Cad. 21/1 Cemberlitaş - İSTANBUL Tel 26 35 67 ● Avrupa Temsilciliği: Info-Turk Ajansı 13/2 Square Wiser - 1040 Bruxelles BELÇİKA Tel 230 34 72 ● İlan Koşulları: Arka kapak renkli 22 500 TL, Arka kapak siyah beyaz 18 000 TL, İç sayfalar sütun santimi 200 TL ● Baskı: Daily News

● Abone Koşulları: Yıllık 400 TL, altı aylık 200 TL ● Avrupa: Yıllık 60 DM, altı aylık 30 DM ● Amerika: Yıllık 80 DM, altı aylık 40 DM ● Avustralya-Japonya: Yıllık 100 DM, altı aylık 50 DM.

● Ödeme Adresi:
● AVRUPA Info-Turk Banka Hesabı: BBL 310-0148714-03 Bruxelles-BELÇİKA

Uzun süre Orta Doğu'da istikrarlı bir ülke olarak görülen Suriye'de son aylarda meydana gelen karışıklıklar, bu ilerici Arap ülkesinin anti-emperyalist politikasını hedef almakta. Karışıkların başlaması ve gelişmesi, Suriye'nin giderek artan bir oranda Orta Doğu'da emperyalizmin dayatmalarına karşı çıkmasıyla doğru orantılı olarak gelişti. Geçen yılın son ayında Şam'da yapılan Arap ülkeleri konferansında Camp David antlaşmasının reddedilmesi, Mısır'ın lanetlenmesi, daha sonra da Şam'daki yöneticilerin sosyalist ülkelerle ilişkilerini daha da sıkılaştırmak için yaptıkları girişimlere paralel bir gelişme gösterdi bu ülkedeki karışıklıklar.

● a. bülent sağlam

Suriye: Emperyalizmin boy hedefi

Suriye'nin ilerici yönetimine karşı terör uygulamalarına girişen gruplar Müslümanlık görüntüsü altında ortaya çıkıyorlar. Afganistan'da olup bitenlere şaşırtıcı bir benzerlik gösteren bu olaylarda, bükümet görevlileri ve bazı Sovyet uzmanları öldürülüyor, sabotajlar düzenleniyor. Müslümanlık kavramı kullanılarak başta Halep olmak üzere bazı kentlerde işçiler provokasyonlara getirilmek isteniyor. Tüm bu olayların Suriye ile Sovyetler Birliği arasında yeni bir işbirliği antlaşmasından sonraya rastlaması da ilginç. Bu antlaşmadan başka Suriye Baas Partisi ile SBKP arasında da, 1980 ve 1981 yıllarında işbirliğini öngören bir antlaşma gene Ocak ayında imzalandı. Bu antlaşma iki partinin, özellikle Orta Doğu sorunu ve genelde uluslararası sorunlar olmak üzere iki parti arasında işbirliği ve bilgi alışverişi yapılmasını öngörüyor.

Tüm bu gelişmelere karşı emperyalizm ve Orta Doğu'daki başlıca maşası İsrail, eski yöntemleri uygulamaya koydular. Amaç, Suriye'de iç karışıklıklar çıkararak, Şam yönetimini güçsüz düşürmek ve böylece "red-cephesi"nin başlıca kalelerinden birisi olan bu Orta Doğu ülkesini dış baskılara boyun eğer duruma getirmek.

İsrail gizli servisi MOSAD'ın Suriye'de çıkan karışıklıklarda oldukça büyük rolü olduğu da biliniyor. Gene karışıklıkların patlak vermesinden önce, Suriye'nin Lübnan'daki askeri gücünü çekerek, bu birlikleri İsrail sınırına gönderdiği de hatırlanıyor.

Tüm bu gelişmelerin ışığı altında Suriye Devlet Başkanı Hafız Esad'ın ve başta Halep Valisi olmak üzere çeşitli Suriyeli yöneticilerin çıkartılan karışıklıklarda İsrail gizli servisleri ile CIA'nın rolü olduğunu söylemelerine şaşmamak gerek. Gelecek hafta içinde, emperyalizmin Suriye'de oynadığı oyunların tüm çıplaklığı ile ortaya dökülmesi bekleniyor. Emperyalizmin Suriye üzerine yaptığı hesaplar büyük Orta Doğu planının bir bölümü. Ama halkların uyanışı ile bu tür hesaplar hep suya düşüyor. Suriye'nin ilerici yönetimi, terör uygulamalarına son verecek güçte. Bu Orta Doğu ülkesinde emperyalizmin hesaplarının boşa çıkarılması, Orta Doğu halklarının kurtuluşu için ilk adımlardan birisi olacak.